

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я-2023**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

30-31 травня 2023 року

Запоріжжя
2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Алексєєв Олександр Германович, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

Дічко Ганна Олегівна, старший викладач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук.

*За загальною редакцією в. о. ректора
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктора
медичних наук, професора,
Заслуженого діяча науки і техніки України
Колесника Юрія Михайловича.*

**П68 Правові проблеми сучасної трансформації охорони
здоров'я:** збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 30-31 травня
2023 р.) / за заг. ред. Ю. М. Колесника. – Запоріжжя : ЗДМФУ,
2023. - 96 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

ЗМІСТ

Алексєєв Олександр Германович, Різник Ольга Іванівна РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ЗДОРОВ'Я	6
Аніщенко Михайло Анатолійович АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	7
Баєва Олена Вікторівна, Зеленцова Світлана Миколаївна, Коваленко Ольга Олександрівна МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОДАННЯМ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	11
Боднарчук Олег Григорович ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	14
Бондаренко Ольга Сергіївна ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	18
Бухало Ганна Олексіївна ІНТЕГРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДЕЯКІ ВІДОМІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	20
Бушуєва Інна Володимирівна, Хоменко Катерина Валеріївна ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОГО ПРАВА У ЧАСТИНІ ЗАСТОСУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИМІКРОБНОЇ ДІЇ	24
Гамбург Леонід Самойлович ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я В ІЗРАЇЛІ ТА МЕДИЧНІ СТРАХОВІ КАСИ: ПРАВОВОЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	25
Дем'янчук Юрій Вікторович АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	29
Дічко Ганна Олегівна ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛК ТА МОЖЛИВІ РІШЕННЯ	31
Каплій Ольга Петрівна ТРАСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	33
Кирбят'єв Олег Олександрович ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДОТРИМАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЇЇ КОРИСТУВАЧІВ	37

**Король Кристина Валеріївна, Кузьмін Віктор Володимирович,
Кузьміна Марія Олегівна**

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ
ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ** 40

Краснокутський Олександр Володимирович

**ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИК
ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ МЕДИЧНИХ
РЕФОРМ В УКРАЇНІ** 45

Лисак Віталій Вікторович, Буканов Григорій Миколайович

**ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ ЗДІЙСНЕННЯ
ПУБЛІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ** 48

Лисенко Тетяна Володимирівна

ВАКЦИНАЦІЯ ДІТЕЙ : ПРАВОВІ АСПЕКТИ НОРМОТВОРЧОСТІ 50

Набок Ангеліна Іванівна

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ** 56

Петрихін Валерій Петрович

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО
АНАЛІЗУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ** 59

Петрихін Валерій Петрович

**СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ
ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ** 61

Прасов Олександр Олександрович

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБАМИ, ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ
ВОЛІ, ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ:
ОКРЕМІ ПИТАННЯ** 63

Радутний Олександр Едуардович

**КОРЕЛЯЦІЇ НА ПІДСТАВІ ВЕЛИКИХ ДАНИХ ТА ПРИЧИННІСТЬ В
МЕДИЦИНІ, ФАРМАЦЕВТИЦІ ТА В СФЕРІ ПРАВА** 67

Різник Ольга Іванівна

**МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ
ПАЦІЄНТА** 70

Різник Ольга Іванівна

**СТАНДАРТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ГРОМАДСЬКЕ
ЗДОРОВ'Я В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ХАРТІЇ** 72

Самілик Людмила Олексіївна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я 74

Скріпкін Сергій Васильович

**ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В
УКРАЇНІ ТА СЛОВАЧЧИНІ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ** 77

Субот Надія Іванівна
ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
КОНТРАБАНДУ ОРГАНІВ ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ТА ІНШИХ
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ 83

Таранов Володимир Володимирович
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ КООРДИНАЦІЇ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» ЗІ
ЗМІНАМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я 86

**Ткаченко Наталя Олександрівна, Демченко Вікторія
Олександрівна, Литвиненко Ольга Веніамінівна, Маганова Тамара
Валеріївна**

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В
УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 88

**Тринчук Анастасія Андріївна, Жарлінська Раїса Григорівна,
Березовський Артур Миколайович**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЕФЕКТИВНОЇ
КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РИНКУ
МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТІВ КЛІНІЧНОГО
АУДИТУ 90

Ткаченко Наталя Олександрівна, завідувач кафедри управління та економіки фармації Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор

Демченко Вікторія Олександрівна, доцент кафедри управління та економіки фармації Запорізького державного медико-фармацевтичного університету кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвиненко Ольга Веніамінівна, доцент кафедри управління та економіки фармації Запорізького державного медико-фармацевтичного університету кандидат фармацевтичних наук, доцент

Маганова Тамара Валеріївна, асистент кафедри управління та економіки фармації Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор філософії (PhD)

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

З початком повномасштабної агресії росії проти України, на фоні соціально-економічних проблем, що були спричинені пандемією COVID-19, фармацевтичний сектор зіткнувся з проблемами, які потребували негайного вирішення.

В перші дні війни, за даними Держслужби України, закрилося близько 90 % аптек по всій території і могли працювати лише 10%: колапс пов'язаний із питаннями безпеки співробітників, а також масовим виїздом населення з країни. Враховуючи той факт, що персонал аптек на 97% складається з жінок, стає очевидним - фармацевти-жінки виїхали за кордон та інші безпечні місця, рятуючи своїх дітей.

Крім того, гостро стала проблема у питаннях товарного запасу та фізичної, а згодом й економічної доступності ліків: за перші дні війни запаси зменшилися до 1-2-х денної необхідності по різних групах препаратів, деяких ліків не було взагалі. Гостро відчувався брак ліків, які значною мірою залежали від зарубіжних поставок. З початком війни різко зменшилась кількість постачальників лікарських засобів та іншої фармацевтичної продукції. Також, в перші місяці війни збільшився відпуск лікарських препаратів без рецептів.

Означене, спонукало органи державної влади впроваджувати додаткові методи регулювання/дерегулювання задля забезпечення необхідного рівня доступності до фармацевтичної допомоги усім верствам населення та усій території країни.

Основні зміни, прийняті у правовій площині, стосувалися регламентування роздрібної торгівлі ЛЗ з використанням інформаційно-комунікаційних систем дистанційним способом, яке підвищило фізичну доступність ЛЗ в умовах карантинних обмежень (реалізовано на початок воєнного стану в Україні). Було спрощено умови ліцензування господарської діяльності з оптової та роздрібної торгівлі ЛЗ, імпорту ЛЗ, виробництва ЛЗ (для суб'єктів господарювання, які мають чинну ліцензію на виробництво), а також дозвіл продажу ЛЗ аптеками іншим аптекам, транспортування ЛЗ транспортними засобами загального користування, зокрема тими, якими здійснюється перевезення пасажирів, та у поштових або багажних відправленнях, відпуск рецептурних ЛЗ, крім тих, які містять наркотичні засоби, психотропні речовини, без рецепта за умови надання фармацевтичними працівниками роз'яснення пацієнтам щодо необхідності застосування ЛЗ згідно із зазначеною інструкцією (для територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією).

Зміни торкнулися фармацевтичних кадрів: Міністерство охорони здоров'я України своїм наказом від 07.03.2022 р. № 429 надало дозвіл на період воєнного стану в країні до роботи у фармацевтичних (аптечних) закладах, а також в інших закладах охорони здоров'я залучати:

- на посади асистентів фармацевтів: випускників закладів вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», які поточного року та у попередні роки не були зараховані на навчання до інтернатури; здобувачів вищої освіти 4-го–5-го року навчання (у разі проходження заочної форми – 5-го–6-го року навчання) за спеціальність 226,

- на посади помічників фармацевтів: здобувачів вищої, фахової передвищої освіти за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;

- на відповідні посади фахівців у закладах охорони здоров'я: випускників закладів вищої освіти за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я», які у 2022 р. та попередні роки не були зараховані на навчання до інтернатури.

Окрім того, за потреби до роботи у фармацевтичних (аптечних) закладах можуть залучатися: науково-педагогічні, наукові та навчально-допоміжні працівники, які працюють у закладах вищої освіти, наукових установах за основним місцем роботи та мають діючий сертифікат провізора-

спеціаліста або посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії за відповідною фармацевтичною спеціальністю.

Таким чином, внесення змін до правового поля фармацевтичної діяльності у важкі часи для фармації і країни, в цілому, дозволили покращити фармацевтичне забезпечення та окреслили наступні необхідні питання реформування.

Тринчук Анастасія Андріївна, викладач кафедри судової медицини та права Вінницького національного медичного університету
ім. М.І.Пирогова, PhD

Жарлінська Раїса Григорівна,
доцент кафедри судової медицини та права Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, кандидат економічних наук, доцент

Березовський Артур Миколайович, завідувач кафедри патологічної анатомії Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, кандидат медичних наук, доцент

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЕФЕКТИВНОЇ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТІВ КЛІНІЧНОГО АУДИТУ

Успіх реалізації розробленої конкурентної стратегії закладу охорони здоров'я (ЗОЗ) залежить від діючої системи контролю, який здійснюється протягом періоду дії стратегії. Контроль передбачає системний аналіз і оцінку виконання рішень відповідно до стратегічного плану і ступеня досягнення стратегічних цілей.

У наказі МОЗ від 28.09.2012 № 752 «Про порядок контролю якості медичної допомоги» визначено такі методи контролю – зовнішній та внутрішній, самооцінка медичних працівників, експертна оцінка, клінічний аудит, моніторинг системи індикаторів якості, атестація / сертифікація відповідно до вимог чинного законодавства України та законодавства Європейського Союзу [1].